

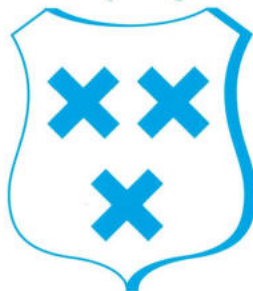
Swindrecht Were

Heerjansdam

Hendrik Ido Ambacht

Zwijndrecht

Uitgave van: Historisch Genootschap, Hendrik Ido Ambacht
Historische Vereniging, Zwijndrecht
Jaargang 21 nr. 1
mei 2007

Swindregt Were

INHOUDSOPGAVE:

Kerstfeest 1957	2
Berichten uit Ambacht en omgeving	4
Koekplanken	15
Wat een getekend stukje papier waard kan zijn!	21
Uittreksel proces met Jacoba de With	24
Colofon	28

KERSTFEEST 1957

De kerstdagen van 1957 waren niet anders dan anders. We – vader, moeder, broertje, zusje en ik – woonden in Hendrik-Ido-Ambacht en gingen op beide kerstdagen naar de kerk. Thuis wachtten ons krentenbrood en konijnenbout. En al zongen wij op school van “kaarsjes brandend in de nacht”, in onze woonkamer zou je vergeefs zoeken naar kerstboom en kaarslicht.

Dat kerstfeest 1957 mij zo is bijgebleven, heeft te maken met wat een dag eerder - op 24 december - gebeurde. Een ongetrouwde tante, die wel vaker voor verrassingen zorgde, had het plan opgevat een rondrit per taxi door Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht te maken. We mochten mee om de kerstverlichting in straten en etalages te bewonderen. Vroeg in de avond, het was al donker, reed de auto voor en stapten wij in: tante, moeder, mijn broer en ik. Het was voor mij de eerste keer dat ik in een auto zat. Ik was acht jaar. Hoe lang de rit duurde, weet ik niet, en van die verlichting is mij evenmin iets bijgebleven. Wel dat we op een gegeven moment stil stonden op een donkere weg, midden in de polder: een onbewoonde wereld. We stapten uit. En terwijl de chauffeur onder de motorkap aan het sleutelen was, zag ik dat er ergens in de verte lichtjes brandden. En boven mij stonden de sterren. Naarmate ik langer keek, gingen er steeds meer sterren flonkeren. We stonden er zo op ons gemak, alsof het de gewoonste zaak van de wereld was om hier in deze verlatenheid op deze kerstavond te staan.

Rechts het huis van opa en oma Terlouw aan de Veersedijk. Het huis staat er nog en wordt thans bewoond door een zuster van de schrijver met haar gezin. Het staat ter hoogte van de aansluiting de Schenkel-Veersedijk tussen Onderdijk en Veersedijk.

Na een tijdje zijn we teruggeden, niet naar huis, maar naar het huis van mijn grootouders, die bij ons in de buurt woonden. In dat huis aan de dijk, met de blinden voor de ramen, hebben we aan de grote, ronde tafel in de keuken gezeten en gegeten. Toen ging mijn opa uit de bijbel lezen.

Hij had, nadat hij van school was gegaan, eerst nog een paar jaar op het land gewerkt, maar daarna was mijn opa bij de nieuwe scheepswerf in het dorp aan de slag gegaan als klinker. In het begin van de twintigste eeuw was dat nog handwerk: met een grote hamer werden de klinknagels in de scheepswand geslagen. Als iedereen uitgeslagen was, lag er mooi een schip gereed om uit te varen. Die klinkers waren mannen die de klinkhamer opzwaaiden en neer zwiepten zoals anderen een tennisracket hanteren. Ik had een diep ontzag voor mijn opa, niet in de eerste plaats vanwege zijn kracht, maar vooral om die nonchalante vanzelfsprekendheid waarmee hij, schijnbaar zonder enige inspanning en met grote precisie, die geweldige klappen uitdeelde.

Mannen zoals hij werden tijdens de plaatselijke kermis door de Kop van Jut-baas weggehouden bij de hamer. Zij waren in staat om met één klap – zo was vaker voorgekomen – de hele constructie van deze kermisattractie te ontwrichten. Toch is mijn opa een keer door de selectie gekomen. Misschien kwam het omdat hij een nogal gedrongen postuur had en te midden van alle luidruchtigheid en vertier zijn gewoonlijke zwijgzaamheid bewaarde, dat de kermisbaas deze vergissing maakte. Mijn opa heeft toen, goedmoedig, diens vertrouwen niet beschaamd. Een tik (“Met één hand in zijn zak!” aldus mijn tante), een luide knal, en de stalen kogel schoot, zonder schade aan te richten, tot boven in de mast.

Mijn opa las voor uit de bijbel en het was wondermooi. De helft begreep ik niet en de rest verstond ik niet, maar ik luisterde ademloos naar de klanken die hij monotoon zangerig aaneenreeg en die over tafel deinden, weg uit de kring van licht naar de grauwe, wit uitgeslagen muur, de deur met het robijnronde glas, de verweerde, zinken aanrecht en het grote, gitzwarte fornuis.

Misschien was ik wel een beetje vatbaar geworden voor nieuwe indrukken door het verblijf, eerder op de avond, onder de sterrenhemel. Wie zal het zeggen? Maar liever is mij de gedachte die veel later bij mij is opgekomen, dat de manier waarop hij dag in, dag uit, in niets verschilde van de manier waarop hij dag in, dag uit de hamer hanteerde. Het vloeiende ritme waarin hij las, die achteloze onnadrukkelijkheid waarmee hij de woorden opriep, moeiteloos, zonder zich te verspreken, en dat alles met een kracht die bijna vijftig jaar later nog altijd voelbaar is.

Riny Benschop, december 2004.

BERICHTEN UIT AMBACHT EN OMGEVING

Deze berichten verschenen in 1901 in het “Nieuwsblad van de Hoeksche Waard en IJsselmonde” en zijn verzameld door wijlen de heer P. Visser.

(Rijsoord 4.1.1901)

De arbeider B. ging uit zoogenaamde vriendschap bij zijn buurvrouw de wed. N., nieuwjaar wenschen. Na haar het allerbeste voor het jaar 1901 te hebben toegewenscht, en zonder dat daar aanleiding toe was begon hij haar uit te schelden en te bedreigen waardoor de vrouw de deur uitrende, roepende: “Moord!” Zij werd op de voet gevolgd door de man die de vrouw met een slag van zijn tabaksdoos een bloedende hoofdwond toebracht.

(Rijsoord 8.1.1901)

De 26ste januari hoopt de heer dr. G. Flohil den dag te herdenken waarop hij zich vóór 25 jaar alhier vestigde als geneesheer.

(H.I.Ambacht 9.1.1901)

Gisteravond had de openbare uitvoering plaats in de 1e openbare school, van “Ido’s Fanfare-korps”, directeur de heer Van Boeschoten. Deze 1e openbare uitvoering van een korps dat nog slechts 9 maanden oud is, mag als zeer wel geslaagd beschouwd worden; vooral de marschen, die ten gehoor werden gebracht, voldeden zeer goed. Alzoo liep deze 1ste uitvoering goed van stapel. De heer Burgemeester die na afloop, den heer Directeur en het korps, ook namens het publiek, den dank betuigde, wekte de leden op, tot flinke studie.

(H.I.Ambacht 10.1.1901)

Hedennamiddag had van wege “Ido’s IJclub” de aangekondigde wedstrijd in het ringsteken plaats op de Waal achter het dorp, waaraan 44 personen van 16 jaar en daarboven deelnamen. Door de ijsclub waren uitgelooft vijf prijzen en door eenige welwillende ingezetenen nog daarenboven acht prijzen, zoodat er voor de deelnemers zeer veel kans bestond om iets te winnen. De uitslag der gehouden wedstrijd was als volgt: 1e prijs W. Haksteeg, een harmonika uitgelooft door den heer Burge-meester alhier, 2e prijs Jt. Zijderveld, een zilver horloge, 3e prijs A.v.d. Giessen Mzn., een paar opgetuigde schaatsen, 4e prijs D.M. de Jong een wekkerklokje, 5e prijs A. den Hoed, een sigarenkoker, 6e prijs eenige rookworsten, H.D. Vermeer, uitgelooft door dr. D.J. Kamberg alhier, 7e prijs I. Verveer, een kistje zeer fijne sigaren, 8e prijs Adrianus Visser een kistje sigaren, uitgelooft door den heer

T. Bakker alhier, 9e prijs Pl. Plaisier een kistje sigaren, uitgelooft door de heer J. van den Heerik, 10e prijs C. Stehouwer Azn. 25 halve flesschen bier, uitgelooft door den heer J.A. van Huiksloot, 11e prijs C. Roodenburg, vijf brooden, uitgelooft door den heer A. van Driel de Vries alhier, 12e prijs Arie Alderliesten Lz., één HL steenkolen door den heer O. Rijsdijk alhier en 13e prijs M.J. Plantfeber een rollade, uitgelooft door den heer J. Molendijk aan den Oostendam. Na afloop van den wedstrijd werden de prijzen met een toepasselijk woord uitgereikt door onzen Burgemeester.

Honderden schaatsenrijders en voetgangers waren getuige van dezen prettigen wedstrijd, het ijs zag zwart van menschen, en ofschoon de dikte van het ijs niet zoo bijzonder was, alles liep zonder ongelukken af.

Wij zijn dan ook “Ido’s IJclub” zeer dankbaar die ons dezen aangenamen dag bezorgde en blijft voortgaan om uitstekend aangelegde banen te onderhouden achter ons dorp. Waar vroeger zich iedereen naar Rijsoord begaf om daar de winterpret te genieten, blijven nu allen in de gemeente en dat heeft ook “Ido’s IJclub” bewerkt. Laat ieder dus lid worden van deze IJsvereeniging, zoodoende komen er meer gelden in kas en kan zij nog meer doen om het ijsvermaak te verhoogen.

(Zwijndrecht 11.1.1901)

De Burgemeester dezer gemeente heeft bekend gemaakt, dat tengevolge van het uit de vaart nemen der stoompont en stoomboot, en het gesloten water, de spoorbrug sedert Woensdag den 9 Januari 1901 voor voetgangers tot nader order tusschen zonsopgang en zonsondergang is opengesteld.

(H.I.Ambacht 18.1.1901)

Andermaal gaf Ido’s IJclub gisteren n.m. te twee uur een wedstrijd op het ijs en wel met het “hardprikken op de sleetjes”. Daar onze gemeente door twee wateren wordt begrensd, n.l. de Waal en de Rietbaan werd deze wedstrijd gehouden op de Rietbaan, zoodat ook het deel der gemeente aan dit water gelegen van de ijsvreugde kon genieten. Het aantal deelnemers bedroeg 64 pers. Er waren 22 prijzen bestaande uit levensmiddelen, o.a. brandstoffen (briketten), dekking (dekens) waaraan de burgemeester een flinke gift had gegeven. Aan de niet-winnende deelnemers werd elk 2 1/2 kg. rijst verstrekt. De wedstrijd kan als geslaagd worden beschouwd al had het ijs door de plotseling invallende dooi niet die kwaliteit als men verwacht had. De ijsbanen worden door de leden der ijsclub in orde gehouden. De contributie is f.1,- per jaar. Kom aan Ambachters, Ridderkerkers en Oostendammers wordt dus lid.

(Ridderkerk 22.1.1901)

Stand der bevolking op 31.12.1899, 8378 personen.

Stand der bevolking op 31.12.1900, 8457 personen.

Er werden 90 huwelijken gesloten, 1 echtscheiding uitgesproken, vermeerdering van 79 pers., 6 onwettige kinderen geboren, 4 tweelingen geboren, 13 levenloos geboren. Er overleed 1 op de 50 zielen, 80 jonge mannen namen een jonge dochter ten huwelijk, en 5 weduwnaars deden hetzelfde, 3 weduwnaars namen voor de tweede malen een jonge dochter en een gescheiden man toonde zich niet afgeschrikt maar nam ten tweede malen eene jonge dochter, er werden 5 kinderen bij huwelijk gewettigd, 5 bruiden bleken de schrijfkunst niet machtig te zijn, alle bruidegoms wel.

(H.I.Ambacht 24.1.1901)

De raad besloot in een openbare vergadering tot het instellen van een commissie tot wering van schoolverzuim. Commissieleden B.M.Wepster, schoolhoofd, P. Plaisier, J. v. Ek, E. de Vries, dr. D.J. Kamberg, A. Plaisier, E. 't Hooft, G. v. Nugteren en W. v.d. Giessen Az.

(H.I.Ambacht 24.1.1901)

Binnen eenige weken worden alhier verwacht 2 Spaansche schepen, n.l. de slagkruiser "Aragon" en het fregat "Gerona" alles voor de sloop. De Aragon was nog een schip van hout.

(H.I.Ambacht 1.2.1901)

Arie Rijsdijk Gz., slooper, is koper van het te sloopen stoomgemaal "Kostverloren" staande te Rotterdam.

(Dordrecht 1.2.1901)

Een begrafenisondernemer, de heer van Z., verklaarde dat zijn onderneming die 45 jaar bestond, in die tijd 13000 menschen grafwaards heeft gedragen.

(Rijsoord 5.2.1901)

Opgericht: de IJclub Rijsoord op 6.2.1901, 37 leden.

(H.I.Ambacht 15.2.1901)

Stand der bevolking alhier op 31.12.1899, manlijke 1514 pers. – vrouwelijke 1516 pers., totaal 3030 pers. (31.12.1900 3097 personen)

(Ridderkerk 15.2.1901)

De dreigende typhusepidemie is tot staan gebracht, 2 woningen zijn nog voorzien van de dreigende plakATEN. Een ingezetene in onze gemeente heeft aan het hoofd der openbare school wllen dassen ter uitdeling aan de kinderen toegezonden.

(Heerjansdam 15.2.1901)

De stand der bevolking alhier op 31.12.1899 1328 personen. (op 31.12.1900, 1324 pers.).

(Oostendam, 19.2.1901)

Een verzoek van de bewoners om te bevorderen dat de wijk zoude kunnen aangesloten worden op het Zwijndrechtsche waterleidingnet kan nog niet plaatsvinden.

(H.I.Ambacht 8.3.1901)

Op onrustbarende wijze neemt hier de van ouds bekende ziekte, de mazelen, toe. Bijna geen gezin waar kinderen zijn, of deze ziekte is er gezeteld. Veel sterfgevallen hebben tengevolge dier ziekte plaats en schijnt alzoo van zeer kwaadaardige aard te zijn.

(Rijsoord 15.3.1901)

Onder de schoolgaande jeugd heerscht de bof, een ziekte verschijnsel van niet-ernstige aard.

Door de gezamenlijke eigenaars van de z.g. "havelingen" welke om deze tijd van het jaar altijd onder water staan, is een watermolentje geplaatst, teneinde genoemde havelingen droog te kunnen houden.

(Zwijndrecht 26.3.1901)

De stand der bevolking 31.12.1900, 5722 pers.

(H.I.Ambacht 29.3.1901)

Benoemd tot onderwijzer der 2e openbare school, J. Andreae te Bergen op Zoom. Benoeming aanvaard.

(H.I.Ambacht 5.4.1901)

Er komt verbetering in de mazelenepidemie. De ziekte verplaatst zich naar de grens van de gemeente Zwijndrecht. Van de 2 scholen zijn nog gesloten, de

school met de bijbel en de 1e openbare school. Gedurende de maand Maart als in die maand overleden bij de Burgerlijken stand ingeschreven, 30 akten waarbij 1 levenloos geboren aangegeven en 19 kinderen overleden aan de mazelen. De overige oude mensen van verschillende leeftijd.

(H.I.Ambacht 19.4.1901)

Een koe die door A. v.d. Berg op de veemarkt in Rotterdam was gekocht en naar H.I.Ambacht vervoerd moest worden, sloeg vlakbij de woning van B. op hol, de nachtwaker Cees Kamerling wist het dier tot staan te brengen en af te leveren op de werf van de landbouwer A. Plaisier.

(H.I.Ambacht 19.4.1901)

Vader verdronken. Een treurig ongeval trof de fam. A. van der Griend alhier. Het hoofd des gezins, oud 70 jaar, die in het laatst van zijn leven niet meer zoo helder was, had Zaterdagsmiddags zijn bouwwooning verlaten, zeggende een tabakspijp te gaan halen. Hij kwam echter niet terug. De andere morgen is men hem gaan zoeken. Hij is in de polder Ziedewey onder Barendrecht verdronken.

(H.I.Ambacht 26.4.1901)

De mazelen die in ons dorp zoo ernstig hebben geheerscht en zoo veel offers hebben geëist, zijn tot staan gekomen, de scholen zijn weer open.

De heer J. Berkhout, gemeenteontvanger alhier, heeft tegen 1 juli a.s. eervol ontslag uit zijne betrekking als brievenaarder gevraagd. De heer B. was ook kantoorhouder der telefoon.

Ds. Lugtigheid, predikant bij de Gereformeerde. Kerk, komt voor op het tweetal voor predikant bij dezelfde gemeente te Velzen.

(H.I.Ambacht 3.5.1901)

Aanbesteding voor het afbreken der bestaande woningen en het bouwen van een koffiehuis, winkel en woonhuis benevens 2 arbeiderswoningen voor de heer Teunis Bakker Jz. alhier. Laagste inschrijver voor het lood-gieterswerk J. Seton alhier voor f 265.-, voor het verfwerk Jan Visser, Kerkstraat, Alhier voor f 213.-. (Café De Landbouw aan de Dorpsstraat).

(H.I.Ambacht 6.5.1901)

Jl. Zaterdag, 4 Mei bij de herinnering van de geboorte van het EdelAchtbaar Hoofd onzer gemeente W. Spoor, werd Z.E. vereerd met een serenade van het 13 maanden geleden opgerichte Ido's Fanfarekorps. Het korps gaat goed vooruit.

Aanbesteding koffiehuis de Landbouw aan de Dorpsstraat. De bouw werd gegund aan aannemer Veldhuizen uit Ridderkerk. Genoemde Teunis Bakker was de overgrootvader van de familie Van der Stelt, de huidige uitbater. Rechts zien we het café.

Burgemeester W. Spoor, eerste burger van 1896 tot 1911.

(H.I.Ambacht 25.5.1901)

Dankbetuiging /advertentie. Veel dank aan de heer A. v.d. Plaat, mr. timmerman en molenmaker te H.I.Ambacht, voor het maken en stellen van een perswatermolen op de havelingen langs de Noldijk, gem. Ridderkerk, en bevelen hem aan als een bekwaam vakman.

In Rijsoord betaalt men voor elke gevangen rat 5 cent.

(H.I.Ambacht 12.6.1901)

Uitslag stemming op woensdag 12.6.1901 voor de Prov.Staten, district R.kerk: H.I.A. – aantal kiezers 311 – uitgebrachte stemmen 235 – van onwaarde 4 – geldige stemmen 231. Candidaat L.A. de Raadt, 141 stemmen, cand. Joh. Smit 90, De Raadt gekozen.

(Zw'dr 9.7.1901) Bezoek aan Zw.dr. van Z.K.H. de kroonprins van Siam.

(H.I.Ambacht 16.7.1901)

J.A. Looijen Lz. te Molenaarsgraaf benoemd tot brievenaarder alhier in de plaats van J. Berkhout. W. Spoor, burgemeester alhier op zijn verzoek met ingang van 1 september eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van gemeentesecretaris.

Links het in 1901 geopende postkantoor van dhr. K.A. Looyen aan de Kerkstraat tegenover de winkel van Kauling.

(H.I.Ambacht 19.7.1901)

Het vlasplukken is in vollen gang, elken morgen om half vijf vertrekken mannen en vrouwen per karos naar Dubbeldam, om 's avonds om half zeven weer in Ambacht te arriveren.

(H.I.Ambacht 26.7.1901)

Ds. J. Boss, Hervormd predikant alhier, beroepen bij de Ned. Herv. gemeente van Ouddorp.

(Groote Lindt 16.8.1901)

De heer M. Spiering, fabrikant v. kerkorgels te Dordrecht is opgedragen het maken van een pijporgel voor de Ned. Herv. kerk van Groote Lindt.

(H.I.Ambacht 8.9.1901)

Op het orgel van de Ned. Herv. kerk van H.I.Ambacht rust nog een schuld van ruim f700, welk bedrag de Commisie zoo spoedig mogelijk wenscht af te doen; er zal een collecte worden gehouden.

STUKJE WERFGESCHIEDENIS JONKER & STANS

Op 15 juli 1901 namen twee scheepsbouwmeesters, werkzaam op de scheepswerf van M. van der Kuyl te Slikkerveer, ontslag. Het waren Klaas Leendert Jonker en Willem Stans, respectievelijk 37 en 40 jaar oud. Op 26 aug. 1901 maakten zij bekend dat zij een vennootschap hadden opgericht onder die naam.

(H.I. Ambacht 16 augustus 1901)

Thans is men eindelijk begonnen op een daartoe geschikt terrein binnen deze gemeente met den aanleg van een Scheepstimmerwerf; Jonker en Stans hebben daartoe den noodigen grond aangekocht en op het terrein heerscht al eenige bedrijvigheid voor den aanleg. Men wil ook wel dat daar ter plaatse zou worden aangelegd een Stoomboothoofd; mocht dit werkelijk zoo zijn dan zal daardoor zeer zeker in een groote behoefte worden voorzien.

(De werf was gesitueerd aan de Nieuwe Bospolder, aan de Veerweg. De eerste opdracht was een gashouder van 150 m³ voor Elburg. Juni 1902.

Tweede opdracht, Het Rijnschip "Gerrit Cornelis" 225 last, opdracht W. v.d. Heuvel te Sliedrecht. 4.7.1902 te water gelaten. De kiel gelegd voor een Rijnschip v. 200 last. 29.8.1902 en een motorgoederenboot "de Vlashandel" voor P.

Barendrecht Wz te Oostendam 29.8.1902.

Op 17.11.1902 de kiel gelegd voor een van Duits staal te bouwen Rijnschip, groot 800 last. Het Rijnschip “St.Nicolaas” 30.12.1902. Dit zijn alleen de opdrachten in het 2e halfjaar van 1902.

Het bouwen van 12 woningen a.d. Onderdijk aangeduid als “de Hoogt” voor rekening van Jonker & Stans ten behoeve van haar personeel. De woningen zijn gebouwd door de aannemer A. van Dalen voor f 11.597,- = per woning f 966,--.

De bedrijvigheid nam gestaag toe. Op 13.12.1912 brak een brand uit die bijna de werf geheel in de as legde, smederij, loods en spantenvloer gingen verloren. Eerst op 7.3.1913 werd wederom een schip de Amazoneboot “Sao Salvador” bestemd voor de vaart op die rivier, in opdracht van J. Constant & Kievits, te water gelaten. Kort na de eerste wereldoorlog stierven Jonker in 1922 en Stans in 1923. Een economische teruggang volgde in 1929 en zette zich nog jaren voort.

(H.I.Ambacht 14 juli 1921)

Van de werf v.d. firma Jonker & Stans alhier is te water gelaten de stalen cargoboot “Straat Sunda”, groot 3100 bruto registerton.(H.I.Ambacht 16.8.1901)

Inkomsten van de gemeente H.I.Ambacht van het jaar 1900 f 29774,145. Uitgaven f 29064,035 – Batig saldo f 710,11.

In ontvangst bedragen o.a. de opbrengst belasting en heffingen f 13495,845.

Inkomsten en baten uit eigendommen en bezittingen f 450,-

Toevallige baten f 4493,30; buitengewone ontvang f 11335,-.

Uitgaven voor kosten huishoudelijk bestuur f 1177,75.

Voor veiligheid en brandweer f 1177,06; Onderwijs f 17248,095.

Armwezen f 2949,85 enz. enz.

(Rijsoord 27.8.1901)

Op school. Ter gelegenheid van de verjaardag van onze koningin zullen alle leerlingen worden onthaald en gefotografeerd worden.

(Zwijndrecht 10.9.1901)

Om een kan jenever wedde de 17-jarige werkjongen P. de Waard met een paar kornuiten dat hij van het Zwijndrechtse veer zou mede zwemmen naast de pont naar Dordrecht en terug. De W. sprong te water, naar Dordrecht ging het goed, maar terug naar het Zwijndrechtse veer begon hij 10 meter voor de wal te zinken. Twee personen trokken hem uit het water, de W. was bewusteloos, maar werd zoo lang geslagen (zo stond er) totdat hij weer bij bewustzijn kwam. Hij is bij zijn moeder afgeleverd.

(H.I.Ambacht 13.9.1901)

Door eenige liefhebbers van zang is in de Steenplaats opgericht een gemengde zangvereniging onder de naam “Ido’s Gemengd koor Zorglust”.

(Rijsoord-H.I.Ambacht 24.9.1901)

Eenig zwervend zigeunervolk welke langs de Waal hun bivak hadden opgeslagen verdiende de kost door bij de bewoners binnen te dringen en op hoogen toon brood en spek te eischen. Huismoeders waarvan de kostwinner niet thuis was, waren bang geworden door de dreigementen van de zoo liefelijk viool spelende vreemdeling en gaven alles wat door deze geëischt werd. Den volgenden dag werden deze zigeuners door de dienders van Rijsoord en Ambacht van de boorden van de Waal verdreven.....

(Zwijndrecht 8.10.1901)

Den 11den October a.s. zal het 50 jaar geleden zijn dat Jan den Hollander sr. tot postbode van de Zwijndrechtsche Waard werd benoemd. J. den H. is ruim 70 jaar, doch vervult zijne betrekking nog steeds met de meeste lust en ijver. Hij maakt al 50 jaar elke dag een wandeling door de Zwijndrechtsche Waard van ongeveer 7 uur per dag.

(H.I.Ambacht 6.9.1901)

Wederom heeft binnen deze gemeente zich een treffend sterfgeval voorgedaan. Woensdagmorgen te ongeveer twaalf ure wilde onze bekende plaatsgenoot, Arie Penning, die reeds jaren in H.I.Ambacht bij gegoede ingezetene zijn centjes ophaalt, zich laten scheren. Hij stapte daarom bij de barbier en haarsnijder, Leen van Someren, de scheerderswinkel binnen. Nauwelijks had hij in de scheerstool plaatsgenomen en het verlangen te kennen gegeven zijn baard te laten schrappen, terwijl de jongen van de barbier hem inzepte, bleek de man door een beroerte te zijn getroffen en onmiddellijk te zijn overleden. Van Someren probeerde met een sterk reukwater de levensgeesten van de man nog op te wekken, maar kwam uiteindelijk tot de ontdekking dat Penning dood was.

(H.I.Ambacht 12.11.1901)

Tot predikant bij de Ned. Herv. gem. alhier is beroepen, Ds. M.J.G.J.van der Poll, predikant te Moercapele.

(H.I.Ambacht 14.11.1901)

In school nr. 1 is een vertooning met lichtbeelden van de toestand van de boeren

in Transvaal die tegen de Engelschen vechten. Het aantal aanwezige bezoekers bedroeg 200 personen.

(Zwijndrecht 11.11.1901)

Het Godshuis “Rustoord”. De heer G.J. ’t H. te D. heeft de regenten van het Godshuis “Rustoord” alhier veel genoeg gedaan met het ten geschenke geven van een rolstoel. Deze zal bij gelegenheid goed te pas komen. Wij danken hem en allen die zoo nu en dan toonen aan Rustoord een goed hart toe dragen. De Regenten hebben nog altijd een on vervulde wensch. Zoo gaarne wilden wij den aanbouw van een aparte zaal voor de mannen, om deze van de vrouwen te scheiden, met het oog op verschillende dingen. Ik noem alleen maar het onmisbare pijpje rooken en tabak pruimen der mannen, daarom is dat samenblijven van mannen en vrouwen in één zaal recht hinderlijk. Soms kan men in de zaal niets meer zien van de laaghangende tabaksrook, hoewel de vrouwen wild om zich heen slaan naar de rook, als ’t ware zij omringd door een horde wespen. Maar van de gewone inkomsten kunnen wij niets laten bouwen. Wij zijn aan een nieuwe zaal minstens f3000 kwijt. Wie helpt, wie ontfermt zich over onze oude van dagen!

(H.I.Ambacht 27.12.1901)

Het vangen van een kunthaas. (De correspondent van dit blad heeft waarschijnlijk iemand op de hak willen nemen zonder diens naam te noemen. De naam “de Punt” wordt genoemd. Een jachtvergunning kregen alleen aanzienlijke ingezetenen van H.I.Ambacht. Op de Punt zaten veel hazen, terwijl de eigenaar(s) van de Punt niemand anders kunnen zijn dan de gebroeders Frank en Arie Rijdsdijk!)

Een haas, op zeker erf, ligt vreedzaam te knabbelen aan een bonenstruik.

“Mijnheer! Er ligt een haas op uw erf, vlak onder het schot. Zoudt ge niet eens..”

“Jongen, ik durf niet. Als het op de “Punt” was, ..“ ”Waarom niet mijnheer?

Zoo’n prachtige haas. Toe gauw, anders ontsnapt hij!” “Neen jonge ik durf niet”.

Eindelijk durft mijnheer. Fluks geweer gepakt en jas aan.

“Waar jongen? Waar?” ”Daar mijnheer”. “Wel jongen, wat een mooie haas”.

“Paf!!!” “Daar ligt-ie. Wat een mooie haas jo!”

“Haas onder de jas, naar huis”.

“Wat duivel,” zegt mijnheer, “wat heb ik nou aan m’n fiets hangen?

Een prachtige, met hooi, stroo en kaf opgevulde hazenhuid!!!

(Bewerkt door C. Lagendijk)

KOEKPLANKEN

Het schenken van speculaas, taaitaipoppen en -koeken vindt zijn oorsprong in de folklore. Zo is de haan een teken van vruchtbaarheid en doorzettingsvermogen. De koeken werden op bestelling gemaakt voor speciale gelegenheden. Ze worden ook nu nog, in grote aantallen, gemaakt bij bepaalde feestelijkheden zoals het St. Nicolaasfeest.

Het woord speculaas komt van het Latijnse “speculum” dat spiegel betekent. De speculaaspop is het spiegelbeeld van de plank waarin hij gebakken is.

Deze plank heeft een bekende beeltenis. Sint Nicolaas die drie jongelingen tot leven wekt. Deze legende vindt zijn oorsprong in het Midwinterverlangen naar de lente, de wedergeboorte van de natuur. De speculaaspop met deze of soortgelijke afbeelding ontbrak op geen Sinterklaasfeest in grootmoeders tijd.

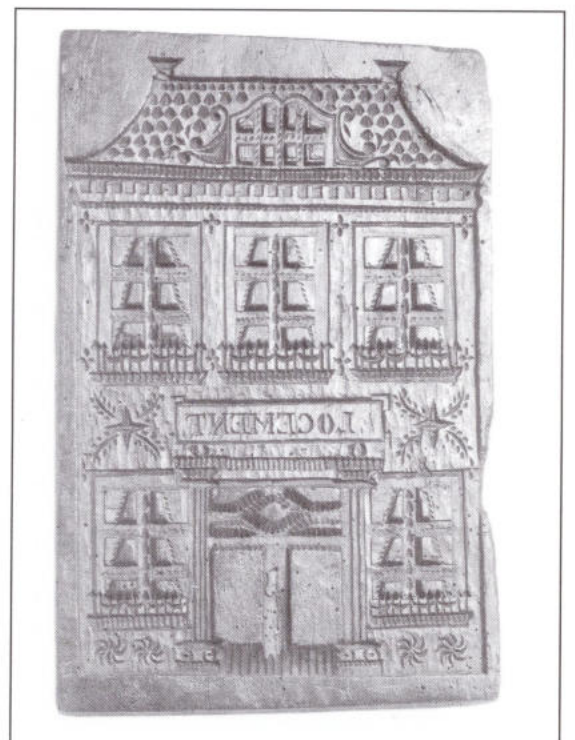

Ook dit zijn bekende “klassiekers”. De “vrijer” en de “vrijster” werden door verliefde jongelui aan elkaar geschonken. Hieraan is de traditie van het schenken van een speculaaspop bij bepaalde gebeurtenissen ontleend. Koning-stadhouder Willem III en zijn vrouw Maria Stuart stonden model voor de figuren in de planken. Hun liefde voor elkaar moet wel érg groot zijn geweest om enkele eeuwen lang als voorbeeld te dienen voor verliefden.

Ook vroeger al probeerden bakkers zich te onderscheiden van hun collega's. Eén van de middelen daartoe was het laten maken van koekplanken naar eigen ontwerp voor een rondtrekkende plankensnijder.

Onderstaande plank is zo'n eigen ontwerp uit ± 1800 en een logement stond model. Het is een zeldzaam exemplaar dat Aris van een collega-verzamelaar heeft kunnen kopen.

Voor het maken van speculaasjes, werden meerdere figuren in één plank gesneden. De kleine plank is van rond 1875 en de grote van rond 1900. Om snel aan de weet te komen of een plank echt oud is, moet je eraan ruiken. Een zoete weeë geur verraadt een hoge ouderdom.

Deze planken worden in hoofdzaak in Hoorn gebruikt. In het najaar worden tijdens de jaarlijkse veemarkt duizenden "taaikoeien" verkocht. Ook nu nog is een taaipop in de vorm van een koe erg in trek. Hoorn had nog een andere taai-traditie: de zogenaamde "pinken". Dit waren reepjes taaitaai, ongeveer een vinger lang, versierd met kruislingse inkepingen.

Tenslotte nog enkele planken die er uitzien als koekplanken en er ook best voor gebruikt zouden kunnen worden, maar die speciaal zijn gesneden voor het maken van suikergoedfiguren.

Het zijn zogenaamde “spiegelbeeldplanken” uit 1850.

Ze werden tegen elkaar aan gelegd: het suikergoed werd ertussen gegoten en dan was het wachten tot het mengsel gestold was.

Suikergoedfiguren werden met St. Nicolaas geschonken en voor de jeugd was het een sport om zo snel mogelijk de koppen van de figuren eraf te bijten.

Aris Bouwens

WAT EEN GETEKEND STUKJE PAPIER WAARD KAN ZIJN.

Dat tuinders in het algemeen niet zo dom waren als dat zij eruit zagen, al waren de meeste van hen weinig naar school geweest, omdat ze al zeer jong op de tuin van hun vader moesten meehelpen, bewijst wel het volgende vertelsel.

Door het Slagveld liep vroeger een pad. Vanaf de Langeweg, thans Rotterdamseweg, naar de Ringdijk ter hoogte van de Reestoep, ook wel Slagveldstoep genaamd. Dit pad stond ook bekend als het Slikdampad en was eigendom van de tuinders, die aan dit pad hun tuinderij hadden liggen.

Zo was het eerste gedeelte vanaf de Rotterdamseweg eigendom van de tuinder Clement Bezemer, dan volgde tuinder Pieter Baan en vervolgens dat van de zaadhandelaar Wulfse.

Dit pad begon waar nu het geschenkenhuis van Pim v.d. Ven is, eerder garage van Kees Lugtenberg, nog eerder pakhuis van de groentenexporteur Jacobus van Namen en aan de andere kant van het pad de boerderij van Dirk Schouten, eerder Floor Staat. Van dit pad werd door de bewoners van Zwijndrecht, die voorbij de Reestoep woonden, veel gebruik gemaakt en vooral op zondag als men ter kerke toog. Nu werd dit pad door de eigenaren wel aardig onderhouden, door eens per jaar er schreuen op te gooien. Maar soms was het een modderpad, vooral als

De Slikdamsteeg

men in de regentijd met zwaar afgeladen paardenwagens er diepe wagensporen in achter liet. Daar hadden de mensen, die dan van het pad gebruik maakten, nog al last van en vele van hen zaten des zondags met modderschoenen in de kerk. Dit was ook de vroede vaders der gemeente ter ore gekomen en daar moest wat aan worden gedaan, was hun oordeel.

Zo verscheen op een zaterdagmiddag bode Stok bij vrouw Bezemer aan de deur en vertelde haar dat haar man, nog dezelfde middag op het gemeentehuis verwacht werd. Zij direct naar het land waar haar man aan het peen schrappen was, want er werd toen zaterdagmiddag ook nog gewerkt.

“Dat kan”, zei deze, stond rustig op en ging mee naar huis, waar hij zich verkleedde. Toen ging hij op weg naar het gemeentehuis. Daar aange-komen werd hij hartelijke begroet door de burgemeester Pieter Doorn en de wethouders Jacobus Bezemer en Pieter Stoop, eerstgenoemde was exporteur van groenten en de ander tuinder. De burgemeester nam het woord en ging tuinder Bezemer vertellen waarom zij hem hier ontboden hadden.

“Zo als je weet, Bezemer, maken veel mensen gebruik van het pad dat door het Slagveld loopt en nogal eens modderig is en dus niet zo plezierig voor die mensen die er gebruik van maken. Nu weet je dat we bezig zijn de Ringdijkstoep minder stijl te maken en daar gebruiken we nieuwe straatstenen voor. Kortom, nu hadden we gedacht, om als je het goed vindt, die oude straatstenen te gebruiken om alvast uw gedeelte van het pad ermee te bestraten, wat denkt u daarvan?”

Tuinder Bezemer ging eens wat verzitten op zijn stoel, haalde rustig een pijp uit zijn zak, vulde deze met tabak en stak hem aan. Nadat hij een paar flinke trekken had genomen, zei hij: “Zo heren, ik heb jullie plan gehoord, maar daar kan ik niet gelijk antwoord op geven. Ik moet daar eens rustig enkele dagen over nadenken en aanstaande week hoor je wel van me.”

“Dat is goed”, zei de burgemeester.

De volgende week stapte Bezemer op zijn gemak naar het gemeentehuis met zijn antwoord dat hij op papier, tweevoudig had vastgelegd. Hierop stond vermeld, dat hij toestond dat de gemeente het pad mocht bestraten ter breedte van drie meter, maar daarnaast moest het gewone grond blijven. Daar Bezemer zelf aan het pad woonde en tevens nog enkele huisjes aldaar verhuurde, eiste hij voor hem en zijn nazaten verschoond te blijven van straatbelasting zolang deze huizen eigendom bleven van de familie Bezemer, ook voor die huizen die verhuurd werden. En al de heren deze papieren maar wilden ondertekenen, het ene voor hem en het andere voor hen, konden ze wat het bestraten betrof hun gang gaan. De vroede vaders gingen hiermede akkoord, tekenden en het pad werd bestraat.

Maar het volgende jaar kregen de huurders van de huisjes van Clement Bezemer een briefje in hun bus dat ze voortaan straatbelasting moesten betalen. Zo moest Kaatje Staat vier gulden betalen, Aartje Bisschop vier en een halve gulden, Wout Verhoeven vijf gulden, Damsma vijf gulden, Leen van Loon zeven gulden en deze belasting moest binnen veertien dagen betaald worden. Daar zij nog nooit straatbelasting hadden betaald, vielen deze briefjes wel erg rauw op hun dak en trouwens, de meesten van hen konden het ook niet betalen. Opgewonden toog de een na de ander naar hun huisbaas Bezemer, maar deze stelde hen gerust. “Geef die briefjes maar aan mij, ik maak het wel in orde”. Hij ging met deze briefjes en zijn door de vroede vaders ondertekend papier naar het gemeentehuis en vertelde aldaar, dat deze mensen geen straatbelasting behoeften te betalen. Want straatbelasting werd wel door eigenaars van huizen betaald, maar niet door de huurders en daar deze mensen in zijn huizen woonden en hij vrijgesteld was van straatbelasting voor eigendommen welke gelegen waren aan het pad, konden deze briefjes verscheurd worden.

Op het gemeentehuis keek men de tuinder Bezemer wel met een scheef gezicht aan, maar men kon er niet van onderuit. Zodoende heeft de tuinder Clement Bezemer zijn hele leven lang geen straatbelasting behoeven te betalen. Nu zijn die huizen reeds enkele jaren geleden door de gemeente onteigend en afgebroken en heeft ook het papier zijn waarde verloren.

De tuinder Bezemer heeft nog verder plezier van dat getekende stukje papier gehad. Zoals ik reeds vertelde, begon het pad aan de Rotterdamseweg bij de winkel van Pim v.d. Ven. Achter die winkel stond vroeger een houten gebouw, ook wel de “Franse school” genoemd. Hierop werden de kinderen van de Franse glasblazers onderwezen, die toen op Zwijndrecht werkten op de glasblazerij. Hierna had Koos François er zijn wagenmakerij, daarna Kees Lugtenberg zijn reparatiewerkplaats van auto's, daarna Jan van Namen L.zn dito, daarna Piet Buitendijk zijn constructiewerkplaats en heden dient het als opslagplaats van de plantsoendienst. Daar het houten gebouw slecht werd, heeft Kees Lugtenberg, met geld geholpen door zijn vrienden Dingeman Kooiman en Henk Wezenaar, het laten vervangen door een stenen gebouw. Aannemer Bastiaan den Hoed moest dit werk uitvoeren en daar deze wist dat het pad eigendom was van de tuinder Bezemer, ging hij naar hem toe om te vragen om hij het zand en stenen, die hij voor de bouw nodig had, zolang op het eigendom van Bezemer mocht zetten.

Deze vond dat goed, maar zei erbij: “Gooi het zand en zet de stenen naast de bestrating, want daarover heeft de gemeente niets te vertellen. Wat het bestrate gedeelte betreft, dat weet ik niet, de grond onder die stenen is wel van mij maar

de stenen zijn van de gemeente. Neem het zekere voor het onzekere.” Nu moet je weten dat je, als je in die tijd iets enkele dagen op gemeente grond neerzette, daarvoor moest betalen. Aannemer Den Hoed liet het zand naast de bestrating neergooien en de bouwstenen waren er naast opgestapeld. En dat was maar goed ook, want hier op Zwijndrecht had men een havenmeester, Leen van Wijckhuize geheten, die hier ook naar moest kijken. Deze was er als de kippen bij om negen gulden van aannemer Den Hoed te ontvangen voor plaatsing van goederen op grond die eigendom was van de gemeente. Den Hoed deelde echter mede, dat hij niets behoefde te betalen daar die grond eigendom was van de tuinder Clement Bezemer. Dat wilde de havenmeester Van Wijckhuize niet geloven en samen tegen zij naar Bezemer of dit wel waar was. Weer werd het stukje papier, ondertekend door de vroede vaders, voor de dag gehaald en ter lezing aan van Wijckhuize aangeboden. Na duchtig van de inhoud kennis te hebben genomen, moest hij toegeven dat aannemer Den Hoed niets verschuldigd was aan de gemeente. Met gemengde gevoelens heeft havenmeester Van Wijckhuize de reeds geschreven kwitantie ter waarde van negen gulden verscheurd. Waar een ondertekend stukje papier al niet goed voor is.

December 1982, B. Los B.zn.

UITTREKSEL
uit het proces
met **JACOBA DE WITH**
1688

JACOBA DE WITH

Ambachtsvrouw van Swijndrecht, wilde als Grootmoeder en Voogddesse van Cornelis Pompe van Meerdervoort als zijnde met de voorschreven heerlijkheid verlijdt, voor deze op te eisen het medestemmen bij het beroepen van een Predikant.

Deze zaak was voor den Hove van Holland gebracht, welke uitspraken, dat de Heerlijkheid van Swijndrecht niet was uitgegeven met eenig recht van en over de kerk, de ambachtsheeren en vrouwen en den tijd vervolgens ook nooit daarmede verleijdt zijn geweest, evenmin als thans de voornoemde Cornelis Pompe van Meerdervoort dit was.

Maar dat al voor 1621 af de beroeping der predikanten aldaar steeds waren gedaan door Ouderlingen en Diacenen, gevoegt met eenige leden van de Magistraat van de voorschreven plaats, sonder dat ooit bewezen soude werden

dat de voorschreven Heeren en Vrouwen in der tijd eenig recht hadden gehad om in de voorschreven Beroeping mede te stemmen, maar alleen de Actens van Beroeping nevens den Kerkeraad, alsmede nevens Schout en eenige Schepenen te teijckenen.

Dat Jan van Beveren, als Ambachtsheer, maar bijzonderlijk de verweerderesse in dezen wel getracht ende toegeleid hadde daarin eenige veranderinge te maeken, maar dat de Classis daarvan kennisse krijgende zich doorgaans daartegen had gesteld, dat vervolgens de verweerderesse (kerkenraad) hadden kunnen goedvinden, de Eijzers in dezen op den 9e April 1688 te convingeeren voor 't Hof en de Hoge vierschaar van Zuid-Holland en aldaar te coutendeeren teneinde de voornoemde Eisers ten hunne huijse soudē compareeren en aldaar met haar en eenige gecommiterden uit den Geregte te procedeeren tot het maken en formeeren van een behoorlijk en wettig beroep. Jacoba de With had intussen met Schout en 3 Schepenen, sonder den voorschreven Kerkenraad op 22 April 1688 een beroep klaar gemaakt en dat den 28e daaraan volgende aan de Classis van Dordrecht aangeboden om geapprobeerd te worden. Dit was volgens 't Hof niet staande te houden en vernietigde dit op 19 januari 1689.

't Hof concludeerde dat de genoemde eisers (kerkenraad) en de goede ingezetenen van de Geref. religie van Swijndrecht voorschreve daardoor werden verhindert om door een goet en getrouw leeraar en opsiender van de gemeente aldaar tot stichting en haere zielen saligheijt geleert en onderwezen te worden, tot groote droefheijt en verdriet van de gemeente en tot schade van den Armen aldaar en dat vervolgens die saeke op het spoedigst behoorde te worden getermineert.

De Kerkenraad verzocht dan ook 't Hof dat deze zou vastleggen, dat Eiseresse geen recht had om mede te stemmen, doch dat sij alleen de acte mede mocht onderteekenen, en dat sij ook geen recht had om de Schepenen te veranderen of af te setten, omdat deze wel in de zaak van het beroepen gekend werden en ten overstaan van 2 naburige predikanten als Consulēten. Dat de Swijndrechtse Waard, dewelcke verscheijde Ambachtsheerlijkheden in zich bevatte en mede de voorschreven Amb.Heerlijkheit van Swindrecht, die bevoorens genoemd en bekend was geweest met de naam van Schobbelantsambacht, doch die name als van het daaringelegen Dorp van Swijndrecht dezelve naam hadde gekregen, even gelijk mede het selve dorp aen den gansen Waert hadde gegeven de naam van Swijndrechtse Waard, door Grave Willem van Henegouwen als Grave van Hollandt in den Jare 1331 uytgegeven sijnde om bedijkt te worden en op soodanige voet en de tot sulcke rechten als nader was te sien bij de brieven van uitgifte, daarvan sijnde deselve Sw. Waardt dan oock door den gemelden Grave

met verscheijdene handvesten en privilegien was begiftigd en onder anderen met twee successieve handvesten of privilegien, het eene gegeven des Sondags na Vrouwendag te midden Oogst in 't jaar 1332 en 't andere in 't jaar 1337 des Woensdags na St.Bartholomeusdag, waarin de Grave aldus sprak: voorts sullen wij de kercken en de Cloosteren van Swijndrecht geven bij goetdunken des heerschaps alsook verre als sij 't al in een dragen binnen de eerste 6 weken dat verschenen was en dragen zij 't niet over een zoo mogen wij ze geven dien wij wilden, doch bij het laatste van welke handversten of privilegien daarin noch verder wierde gegaan en gezegd:

Voorts soo sullen de Ambachtsheeren de kercke geven, dragen sijts in een elck in sijn Ambacht binnen 6 weken ende en dragen sijts niet over een soo sullen wij ze geven daer 't zijnde en de Costerijen diergelijke volgens hetgeen perfectelijk daarvan wierde gevonden bij Jacob van Oudenhoven en zijn beschrijving van Zuid-Holland pag. 221 en verder op pag. 240/43. Dat wijders als in den jare 1374 de Sw.Waert was geinnundeerd, Hertog Albrecht van Beieren te dier tijd Grave van Hollandt vertoont was geworden een vodomus van het voorschreven handvest Anno 1337 Condinerende dat de Ambachtsheeren de kercken zouden geven indien zij het overleendroegen elke in sijn Ambacht en indien zij het niet overleendroegen dat dan de Graaf zelve het zou doen.

Daar de Sw. Waert in 1374 zeer was bedorven door de overstroming, was Hertog Albrecht van gevoelen dat de voorrechten die in 1337 waren gegeven zeer zeker moesten gehandhaafd blijven, mede in verband met het weder indijken van de Waert. Verschillende gevallen werden aangehaald, die zich hadden voorgedaan bij voorgaande beroepen van een Predikant, b.v. ook ten tijde dat Arent Maertense Ambachtsheer was in 1620, dien ze wel bovenaan lieten tekenen zooals het behoorde, maar ook dat in denselven beroepsbrief stond, dat aldaar gemeld beroep was gedaan met advies en toestemming van de Overheijt en van alle die daer inne te spreken hadden en dat die van den Kerkenraedt hunne Overheden hadden gebeden denselven beroepsbrief ook te willen tekenen of met een schriftelijk bescheijt bevestigen, dat op denselven voet en volgens hetzelfde formulier in den jare 1655 het beroep op Ds. Pelsius en in 1677 bij het beroep van Ds. Joh. Boshuizen en laatstelijk in 1684 bij het beroepen van Ds. Van Oostrom.

Dat hierbij bij de Classis was gememoreerd dat dit steeds was geschied met Approbatie van den Ambachtsheer. Na nog vele gevallen gememo-reerd te hebben die allen pleiten voor den Kerkenraedt, dat 'Voorschreven Hof met rijpe deliberatie van raede deses gesien en overwogen hebbende alle 't geen ter

materie dienende is, doende recht in den naeme en van wegen de Hoge Overheijt ende Graeffelijckheid van Holland, Zeeland en Vriesland’.

In Conventie verklaart dat de verweerderesse in die qualiteit die sij haer in dezen is adscriberende, geen recht ofte eenig gesagh in het beroepen van de Predikanten tot Swijndregt heeft, anders als dat, en de wanneer tot de voorschreve beroeping werd geprocedeerd deselve werd gedaen met hare kennisse ende dat ook de beroeping bij haer mede werd geteijkt sonder dezen aangaande eenige verdere ofte andere despositie te hebbem ofte te behouden maar verklaert dat de Kerckenraedt van Swijndregt in der tijd bestaende in drie Ouderlingen en twee Dianenen, is bevoegt en gequalificeert om ten allen tijden als de Predikantsplaats tot Swijndrecht soude komen te vaceeren met Assistentie van den Schoout en alle de Schepenen in die teijt regeerende, bestaende ook niet meer als in vijf personen, te procedeeren tot het beroepen van een Predikant.

Ende in Reconventie ontseijt de Eijseresse haer in Eijsch en de Conclusie in ’t selve was opgedaan en genomen en de Condemneert (veroordeeld) de verweederesse en Eijseresse in reconventie in de costen van desen proces tot Tauxatie en de moderatie van den voorschreven Hoven.

Gedaan in den Hage bij de Heeren en de Meesters Adriaen Pauw, Heer van Bennebroek, President; Frederik de Liere, Heer van Soetermeer;

Johan Munter;

Francois Ketelaar;

Paul Andreas van der Meulen;

Raedslieden van Holland;

Ende gepronunchieert den zesden November 1691,

Ter kennise van mij: A. Slicker.

COLOFON

‘Swindregt Were’, een naam die naast ‘Swijndregt Were’ al eeuwen geleden gebruikt werd voor de Zwijndrechtse Waard, is het blad van het Historische Genootschap Hendrik-Ido-Ambacht en de Historische Vereniging Zwijndrecht. Het periodiek verschijnt twee maal per jaar en wordt gratis aan de leden toegezonden.

Redactie Hendrik-Ido-Ambacht:

C. Lagendijk en J. Smit

Redactie-adres:

Weteringsingel 118B, 3342 AL Hendrik-Ido-Ambacht,

Telefoon 078-6813965

Secretariaat Historisch Genootschap Hendrik-Ido-Ambacht:

J. van Beek, Weteringsingel 84, H.I.Ambacht.

Telefoon: 078-6814882

Redactie Zwijndrecht:

Dr. C.R. van den Berg, E. Dreesens-van der Linden, K. Popijus

Redactie-adres:

Amandelgaarde 163, RD 3344 Hendrik-Ido-Ambacht,

Telefoon: 078-6194677

Verenigingsadres:

Oudheidskamer “De Vergulde Swaen”, Rotterdamseweg 53-55,
Zwijndrecht

Druk: Pro Patria Zwijndrecht

De Verkoopprijs voor losse nummers: € 2.50

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de onder auteursnaam geplaatste artikelen.

